

coalitie
akkoord
2014-2018

coalitieakkoord 2014 - 2018

Zwolle

Coalitieakkoord 2014 - 2018

Op 19 maart gingen Zwollenaren naar de stembus. Daarna is verkend welke combinatie van partijen de meeste kans biedt op een slagvaardig en daadkrachtig college. ChristenUnie, PvdA, D66 en VVD hebben uitgesproken het vertrouwen te hebben de stad de komende vier jaar goed te kunnen besturen.

In dit akkoord geven we onze ambitie weer. Deze ambitie willen we uitwerken in vier agenda's. Daarmee geven we ruimte voor de inbreng van de stad en de raad.

We nodigen alle Zwollenaren uit om een bijdrage te leveren aan het opstellen en uitvoeren van de agenda's.

Ondertekend op vrijdag 16 mei 2014 door de fractievoorzitters

ChristenUnie
Gerdien Rots

PvdA
Eefke Meijerink

D66
Sonja Paauw

VVD
Aly van der Vegte

Coalitieakkoord

Stevig fundament

Zwolle is volop in ontwikkeling. Zwollenaren met grote en kleine initiatieven brengen de stad tot bloei. Een sociale stad, waar mensen naar elkaar omzien. Een aantrekkelijke stad met een levendige historische binnenstad en een goed economisch klimaat. Een stad in duurzame verbinding met het groen in de stad en het overal aanwezige water. Een zelfbewuste stad die van betekenis is voor de regio. Kortom, Zwolle is een stad met een stevig sociaal, duurzaam en economisch fundament.

Zwols karakter

Onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, geloofsgemeenschappen en verenigingen krijgen veel voor elkaar. Er is oog voor wat er moet gebeuren, de wil om aan te pakken en gericht op oplossingen. Deze betrokken no-nonsense houding maakt dat initiatieven van klein tot groot vorm krijgen in de stad. Dat doen we met aandacht voor de menselijke maat en met een open blik. Het ondernemerschap en de hands-on mentaliteit herkennen we in de historische wortels van de Hanze. We willen er voor elkaar zijn, een eigenschap die we vanuit de Moderne-Devotie-tijd hebben geërfd. Voor veel bezoekers is Zwolle een aangename verrassing. Het mooie historische stadshart met een gevarieerd winkelgebied en een zich ontwikkelend cultureel aanbod in combinatie met de directe nabijheid van de groene omgeving, de goede bereikbaarheid en de economische dynamiek maken Zwolle tot een aantrekkelijke stad. In deze periode willen we de positionering van Zwolle als aantrekkelijke stad versterken. De stad vertelt zijn eigen verhaal. Maar welk verhaal is dat? Naar dat verhaal gaan we op zoek.

Grote uitdagingen

Dit stevige fundament en het Zwolse karakter zetten we in voor de opgaven en uitdagingen van de komende periode. De decentralisatie van rijkstaken biedt kansen, maar kent ook risico's. We willen dat iedereen naar vermogen mee kan doen. Daarom blijven we inzetten op arbeidsmarktbeleid en armoedebestrijding. Daarbij gaan we uit van wat mensen zelf kunnen. We bieden zorg en ondersteuning voor mensen die dat nodig hebben. De woningmarkt vraagt om vernieuwende impulsen. Dat geldt ook voor de leegstand van kantoren en winkels. We blijven investeren in een aantrekkelijke en gastvrije binnenstad.

Zwolle en de regio

De kracht van de regio Zwolle is het gezamenlijk optrekken van de vier O's: ondernemers, onderwijs, onderzoek

en overheid. Zwolle heeft als enige 100.000+ stad in een brede regio een natuurlijke centrumpositie. Dat geeft ons de verantwoordelijkheid om de Regio Zwolle, die zich uitstrekt over vier provincies en 18 gemeenten, een sterke positie te laten innemen in het land. Samen met deze gemeenten en de provincie Overijssel willen we het onderlinge cement zodanig verstevigen, dat we onze economische topositie behouden en de uitdagingen waarvoor we als overheden staan, samen aankunnen. Groei van werkgelegenheid, gespecialiseerde zorg en maatschappelijke opvang, fysieke bereikbaarheidsopgaven zoals de ontwikkeling van de Spoorzone is een gezamenlijke opgave; we blijven dit doen in nauwe samenwerking met de regiogemeenten, de provincie Overijssel, ondernemers en onderwijs- en onderzoeksinstituten.

En ook de regio staat niet op zichzelf. In een globaliserende wereld dient de urgentie van internationalisering zich ook hier aan. De regio Zwolle wil een concurrerende, innoverende, gastvrije en verantwoordelijke regio zijn.

Financieel gezond en solide

Omdat onze financiële mogelijkheden beperkt zijn, kiezen we voor gericht en evenwichtig investeren. Daarbij houden we een toekomstbestendige stad voor ogen, duurzaam en eigentijds. Met ruimte voor innovatie, experimenten en nieuwe vormen van democratische verantwoording waar dat nodig is. Bij alles wat we doen, gaan we uit van een gezond, transparant en solide financieel beleid. De bezuinigingsopgave voor deze collegeperiode is omvangrijk en zal niet zonder ingrijpende keuzes gaan. In onze agenda hebben we kaders voor de bezuinigingen aangegeven die we met de stad verder gaan invullen.

Initiatiefrijke Zwolle en dienstbare overheid

In Zwolle is al veel ervaring opgedaan met burgerparticipatie en daarnaast zijn er veel particuliere initiatieven. Bijvoorbeeld met programma's zoals Samen maken we de stad en iedereen doet mee. In de komende periode gaan we een stap verder en willen we initiatief nog meer stimuleren en ruimte geven.

Daarvoor is een overheid nodig die zo dicht mogelijk bij de mensen staat, met vertrouwen in inwoners en ondernemers. Een overheid die creativiteit, vrijheid en (publiek) ondernemerschap ruimte geeft, maar die zelf ook een ondernemende houding aanneemt. Die kansen ziet en obstakels wegneemt om mooie dingen gedaan te krijgen, dienstbaar en faciliterend. Om dit extra kracht bij te zetten, maken we een nieuw programma waarvoor we een wethouder verantwoordelijk maken.

We moedigen Zwollenaren aan om er voor elkaar te zijn en we sluiten aan bij initiatieven die Zwollenaren zelf nemen. Tegelijk-

kertijd blijft de gemeente haar taken en verantwoordelijkheid als lokale overheid adequaat uitvoeren. Dat vraagt om een bewuste oriëntatie op de mogelijkheden en onmogelijkheden.

Agenda voor de toekomst

We werken de doelen en ambities in dit akkoord uit in vier agenda's: voor een sociale stad, voor een ondernemende stad, voor een toekomstgerichte stad en voor een levendige stad. Agenda's met ruimte voor inbreng van de stad en de raad in

de uitvoering. We delen hiermee onze verwachtingen over ieders rol; zo kan iedereen naar vermogen bijdragen, kunnen we elkaar stimuleren én betrekken. Op die manier blijven we in gesprek met Zwollenaren en kunnen samen zichtbare resultaten boeken.

Halverwege deze collegeperiode maken we de balans op. Liggen we nog op koers? Zijn er aanpassingen nodig? Daarbij betrekken we de (landelijke) ontwikkelingen en de financiële positie van Zwolle. We voeren hierover dan graag een debat met de stad en de raad.

Portefeuilleverdeling

Burgemeester Henk Jan Meijer

- Openbare Orde en Veiligheid
- Toezicht en Handhaving
- Dienstverlening
- Communicatie
- Regionale samenwerking
- Lobby en positionering
- Internationale contacten

Filip van As (ChristenUnie)

- Verkeer en Vervoer/Mobiliteit
- Duurzaamheid
- Beheer openbare ruimte, milieu, afval
- Dierenwelzijn
- Groenbeleid
- Binnenstad

Ed Anker (ChristenUnie)

- Ruimtelijke Ordening en Water
- Binnenstadsschil (Katwolderplein, Roelenweg)
- Jeugdbeleid en jeugdzorg
- Gezondheidsbeleid
- Spoorzone

Nelleke Vedelaar (PvdA)

- Zorg en WMO
- Sociale zaken en werkgelegenheid
- Armoedebestrijding
- Wonen
- Project Wezenlanden

Jan Brink (D66)

- Financiën
- Bedrijfsvoering
- Cultuur
- Monumentenzorg en Archeologie
- Onderwijs
- Programma Initiatiefrijke Zwolle en Dienstbare Overheid
- Kraanbolwerk

René de Heer (VVD) (1e loco)

- Economie
- Toerisme en evenementen
- Recreatie
- Vastgoed
- Sport
- Stadshagen

Agenda voor een sociale stad

“Iedereen telt mee” is ons uitgangspunt. Daarom willen we dat iedereen kan meedoen in de Zwolse samenleving. Als gemeente zorgen we voor goede basisvoorzieningen, zodat iedereen kans heeft op goede scholing, werk en mogelijkheden om op andere manieren mee te doen. Mensen die hulp nodig hebben kunnen op ons rekenen. Daarbij gaan we altijd eerst uit van wat mensen (en soms ook familie, vrienden of buren) zelf kunnen. Als (voor een korte of langere tijd) meer ondersteuning of gespecialiseerde zorg nodig is dan zijn we er ook voor mensen. Zorg en ondersteuningsvragen organiseren we dicht bij de mensen op wijk en/of buurtniveau. Vanaf 2015 kunnen de inwoners van Zwolle met al hun ondersteuningsvragen terecht bij sociale wijkteams. Waar eerder zoveel mogelijk uitvoerende functies, zoals de huidige individuele begeleiding, in het sociale wijkteam gedacht waren, organiseren we deze functie nu in een eerste schil om het wijkteam heen. Deze schil bestaat uit een divers aanbod van partijen waarmee keuzevrijheid ten aanzien van intensievere persoonlijke begeleiding wordt gewaarborgd.

Waar het kan, willen we hulpvragen voor zijn. Dit doen we door meer aandacht te besteden aan preventie. Zo kijken we naar ons gezondheidsbeleid, maar ook naar sport. Sport- natuur, culturele en andere verenigingen zien we als onderdeel van het maatschappelijk netwerk. Daarnaast is Zwolle is een van de veiligste steden, dat houden we graag zo.

Ondersteuning op maat

Bij het aanbieden van de juiste zorg is de vraag van de inwoner leidend. De cliënt denkt zelf mee over de beste aanpak in zijn situatie. Als hulp moet worden ingeschakeld kijken we in eerste instantie naar wat de cliënt en zijn sociale netwerk zelf kunnen doen. Zo sluiten we aan bij de eigen kracht van Zwollenaren. Professionele zorg is voor iedereen toegankelijk. De aanpak gaat uit van één regisseur en één plan voor een huishouden. En omdat de inwoner zelf stuurt op de oplossing, is er vrijheid van keuze, ook als er sprake is van meer gespecialiseerde zorg. Dat kan in zorg in natura of in een Persoonsgebonden Budget. We zoeken hierbij nauwe afstemming met zorgverpleegkundigen die namens de zorgverzekeraars in de wijken werken om daadwerkelijk tot ontduubeling te komen. Mantelzorgers zijn meestal geen keuze, het overkomt je. Mantelzorgers zetten zich met hart en ziel in. Altijd, ook al zouden ze soms anders willen. Daarom ondersteunen we ze, maar betrekken we ze vooral in de keuzes die gemaakt moeten worden of in de ondersteuning van hun naasten.

Innovatie in de zorg

De kwaliteit en beschikbaarheid van zorg en ondersteuning die naadloos aansluit bij iemands eigen mogelijkheden staat voorop. We gaan daarom zeer zorgvuldig om met de beschikbare budgetten. Omdat we zien dat de kans er is dat deze (ondanks innovatie, ontduubeling en minder bureaucratie) niet toereikend zijn, dringen we bij het rijk aan om deze te verruimen. Voor het opvangen van ongewenste maatschappelijke effecten, houden we onze buffer van € 5 miljoen per jaar beschikbaar. Als bij de uitvoering desondanks knelpunten blijven bestaan, nemen wij onze verantwoordelijkheid als gemeente. En als blijkt dat we de oplossingen binnen het beschikbare budget

kunnen vinden dan bekijken we hoe we de gereserveerde eigen middelen van € 5 miljoen in kunnen zetten voor andere belangrijke ontwikkelingen in de stad.

We gaan uit van een mix van aanbieders die passende ondersteuning bieden. Met het inschakelen van een verscheidenheid aan organisaties, is er een breed palet aan competenties die we op gelijkwaardige basis betrekken bij de opgave. Zo dagen we creativiteit en innovatie uit. In de uitwerking en implementatie gaan we uit van kleine slagvaardige teams van generalisten die zorg en ondersteuningsvragen dicht bij de mensen in de wijk en/of buurt organiseren. Deze generalisten signaleren, schakelen het sociale netwerk in en leiden zo nodig toe naar een grote ring van ondersteunende zorg en ondersteuningsaanbieders. Met hen sluiten we passende arrangementen af. Met hen gaan we ook de uitdaging aan om de noodzakelijke kostenreductie en besparing te verwezenlijken. We streven naar een vloeiende overgang tussen de diverse vormen van zorg bijvoorbeeld in de dagbesteding, passend bij de levensfase of ontwikkeling van mensen. Bij de uitwisseling van cliëntinformatie is privacy gewaarborgd en is raadpleging van gegevens traceerbaar.

Participatie

Participatie is meer dan werk alleen. We moedigen iedereen aan zijn talent te ontplooien, ook als werk (nog) een stap te ver is. Dat kan met vrijwilligerswerk of met een re-integratieplek. Voor re-integratie kunnen mensen ook terecht bij het wijkteam. Met een persoonlijk actieplan geven cliënten invulling aan hun verantwoordelijkheid om zo snel mogelijk passende arbeid te vinden. Aantoonbare inzet is hierbij belangrijk. Indien een cliënt bewust nalatig is, zullen passende sancties worden gehanteerd. We kijken hoe we de Participatiewet op de beste manier kunnen uitvoeren. We moeten het vooral hebben van de werkgevers in de stad en de regio. Als we weten aan te sluiten bij hun behoefte, creëren we duurzame werkgelegenheid. Een actieve bijdrage aan de samenleving geeft de grootste kans om uit armoede te blijven, met werk als de hoogste trede. Helaas leeft een deel van onze inwoners in armoede, ook kinderen. Meer kinderen in armoede kunnen profiteren van bestaande regelingen. Daarom verbeteren we de bekendheid en de toegankelijkheid van die regelingen. Werk is de beste

manier om uit armoede te komen. Maar we zien dat de stap naar werk soms een financiële stap terug wordt. We blijven inzetten op het vergroten van kansen voor mensen; dat kan met de extra middelen die we van het rijk gekregen hebben.

Wijkgericht werken

Op het niveau van wijken en buurten sluiten we aan bij de verbanden waarin mensen leven. Elke wijk heeft zijn eigen kenmerken en dynamiek, dat maakt samen Zwolle. Een wijkwethouder is de verbinding tussen wijk en bestuur. De kenmerken van een wijk en de vraagstukken die er spelen, bepalen de manier waarop we als overheid communiceren. Het tweejaarlijkse buurt-voor-buurt onderzoek brengt de opgaven in de wijk helder in beeld. We zien kansen om de effectiviteit van het werken op buurt- en wijkniveau te vergroten door de samenhang tussen het wijkmanagement, het wijkbeheer en de sociale wijkteams te versterken.

Plek voor iedereen

In Zwolle mag je zijn wie je bent. We zijn een diverse samenleving bomvol talenten. Iedereen heeft een plek in onze samenleving. Dat geldt voor mensen die een vorm van maatschappelijke opvang nodig hebben en ook voor mensen die in hun wonen en leven in meer of mindere mate ondersteund worden. Iedereen mag erbij horen. Dat vraagt een open en solidaire houding van alle Zwollenaren: een tolerante Zwolse samenleving waar iedereen mee mag doen. In Zwolle slaapt niemand op straat. De komende periode zetten we samen met corporaties, banken, verzekeraars en energiebedrijven in op het voorkomen van dakloosheid door vroegtijdig mensen ter zijde te staan. Daarnaast zetten we vol in op het sneller uitstromen uit de maatschappelijke opvang. We werken daarbij samen met onze buurgemeenten voor de herhuisvesting van deze mensen. Het voorkomen van dakloosheid onder jongeren is onze topprioriteit. Veiligheid en het (her)ontdekken van talenten van jongeren en het bieden van kansen zijn uitgangspunt.

Jeugd

In Zwolle wonen veel jongeren. Met hen gaat het over het algemeen goed en dat willen we graag zo houden. Jongeren praten en beslissen mee. LevelZ en Z200, waarbij jongeren volop betrokken worden, willen we continueren. In het gemeentelijke jeugdbeleid zijn vier aandachtsgebieden benoemd waar nog de nodige verbeterlagen zijn te maken: de schoolloopbaan, weerbaarheid, een stimulerende leefomgeving en een sluitende ondersteuning voor als het nodig is. Met de aanstaande decentralisatie van de jeugdzorg krijgt de gemeente er met name op dit laatste vlak een grote verantwoordelijkheid bij. Deze nieuwe taak voor kwetsbare kinderen en jongeren bereiden we met grote zorgvuldigheid voor. Wij zien hier tegelijk kansen om in de opvoed- en opgroei-ondersteuning meer maatwerk te bieden dan met de huidige versnipperde wetgeving mogelijk was. Als centrumgemeente vervullen we hier een centrale rol voor de regio.

De decentralisatie van de jeugdzorg heeft onder meer tot doel om de zorg dichterbij de jongere te brengen. De jeugdzorg moet goed bij de leefwereld van jongeren aansluiten. Het is de uitdaging om ook de jongeren in kwetsbare situaties mee te laten praten over hoe we de jeugdzorg vormgeven.

Onderwijs

Zwolle kan zich gelukkig prijzen met een grote diversiteit aan basisscholen, onderwijsinstellingen voor voortgezet onderwijs, mbo- en hbo-instellingen. Vanouds vervullen zij een belangrijke rol in de Zwolse samenleving. Wel is de positie van het onderwijs aan het veranderen: de verbinding met de wijk neemt toe. Er liggen veel uitdagingen op het gebied van sport, cultuureducatie en zorg op school, onder andere passend onderwijs. Stuk voor stuk thema's die grote raakvlakken hebben met gemeentelijke beleidsterreinen. In de komende jaren stellen we een masterplan op voor de huisvesting van het voortgezet onderwijs. In het enkele jaren geleden ontstane samenwerkingsverband tussen de mbo- en hbo-instellingen ("Zwolse 8") heeft de gemeente een strategische partner gevonden op het brede terrein van onderwijs en arbeidsmarkt.

Ongeveer 10% van onze inwoners heeft moeite met lezen en schrijven. Dat vormt steeds meer een belemmering om goed te kunnen functioneren in onze samenleving. De gemeente zal ook in de komende jaren blijven inzetten op de aanpak van laaggeletterdheid.

Gezondheid

We investeren in de toekomst van jongeren, in het succesvol afronden van hun schoolcarrière en in werkgelegenheid. We bevorderen een gezonde levensstijl. Daarbij besteden we specifieke aandacht aan het middelengebruik door jongeren (alcohol, drugs). Dit onderwerp bezien we niet alleen vanuit de invalshoek van veiligheid en overlast, maar ook als een gezondheidsvraagstuk. Daarbij onderzoeken we – samen met jongeren, ouders, horeca, verslavingszorginstellingen, scholen, sociale wijkteams, politie en eventueel andere betrokkenen – effectieve maatregelen om een gezonde levensstijl onder jongeren te bevorderen. Het aanmoedigen van de verstrekking van gezonde voedingsmiddelen in school- en sportkantines, het aanpassen van de openingstijden van coffeeshops, het beter onder de aandacht brengen van verslavingspreventiemiddelen en het ondersteunen van horeca-initiatieven om tot gezamenlijke leeftijdsafstemming te komen behoren tot de mogelijkheden.

Veiligheid

Zwolle is een veilige stad en dat moet zo blijven. Mensen nemen zelf verantwoordelijkheid als het gaat om preventieve maatregelen. Op het niveau van het eigen huis, de straat, buurt en wijk zijn groepen mensen bezig om gezamenlijk een oogje in het zeil te houden door te werken met digitale buurtwacht, het nemen van preventiemaatregelen in en om het huis en

goede contacten met de wijkagenten. Met verdere inzet en ondersteuning van deze initiatieven wil de gemeente een bijdrage leveren aan het veilig houden van Zwolle. Met het oog op het mogelijk ontstaan van hot spots van verminderde veiligheid en het vergroten van het oplossingspercentage van zaken met een hoge impact (zoals inbraken) willen we onderzoeken of de keten van veiligheidsinstrumenten aan zowel de preventieve als proactieve kant voldoende is en in welke omstandigheden en

op basis van te formuleren criteria aanvullende instrumenten, binnen wettelijke kaders en met afspraken over registeren en bewaren van persoons- of bedrijfsgebonden gegevens, kunnen worden ingezet. Dit onderzoek doen we in samenspraak met wijkwerkers, politie en justitie. Inzet van dergelijke instrumenten is en blijft een verantwoordelijkheid van de burgemeester en gebeurt in afstemming met de zogenaamde driehoek.

Hoe willen we dat bereiken?

- We werken met sociale wijkteams. Generalisten in dit wijkteam signaleren, schakelen het sociale netwerk in en leiden zo nodig toe naar een grote ring van ondersteunende zorg- en ondersteuningsaanbieders. De vaardigheden, houding en gedrag van de teamleden zijn net zo belangrijk als de kennis. We stellen in samenwerking met partners het profiel voor het wijkteam vast, dat kan per wijk verschillen.
- Door alle veranderingen in het Sociaal Domein is voortdurende monitoring noodzakelijk om onze doelen te bereiken en te sturen op resultaat. Wij voeren die monitoring uit.
- Samen met de wijken bepalen we welke communicatiekanalen het best passen.
- We onderzoeken in welke mate het samenwerken tussen wijkmanagement, wijkbeheer en sociaal wijkteam voordelen oplevert.
- We onderzoeken hoe we de effectiviteit van de WEZO, de reïntegratiebedrijven, de gemeentelijke organisatie en het (regionale) bedrijfsleven op het terrein van re-integratie kunnen versterken. De mogelijkheid om re-integratie budget ter beschikking van werkgevers te stellen nemen we daarin mee. Sociale netwerken, vrijwilligers, mantelzorgers, geloofsgemeenschappen betrekken we daarbij.
- We verbeteren de toegankelijkheid en bekendheid van de armoederegelingen, in het bijzonder voor kinderen.
- De invoering van de nieuwe zorgtaken voor onze jeugd geven we in samenwerking met het onderwijs vorm.
- We onderzoeken de keten Veiligheidsinstrumenten in samenwerking met wijkwerkers, politie en justitie.

Agenda voor een toekomstbestendige stad

Zwolle biedt mensen ruimte. Een stad vol creatieve ideeën, waar inwoners zich op allerlei manieren met elkaar kunnen verbinden. Ruimte voor denkkraft én concrete uitvoering, kleinschalig en groots. Want grote en kleine initiatieven brengen de stad tot bloei. In het hier en nu én voor toekomstige generaties. Wij richten ons op de lange termijn, toekomstbestendig. Dan gaat het niet alleen om energie & milieu, maar hebben we het ook over duurzame ruimtelijke ontwikkeling en beheer, bedrijvigheid, participatie & sociale cohesie en financieel rentmeesterschap. We blijven investeren in de ontwikkeling van de stad om onze sterke positie in de regio en het landsdeel Noordoost te behouden. Spoorzone en de woningmarkt hebben top-prioriteit.

Ruimtelijke ontwikkeling

Spoorzone

Met de Spoorzone wordt Zwolle beter bereikbaar en is er ruimte voor initiatieven met een hoge kwaliteit, want ons ambitieniveau is hoog. We ontwikkelen de Spoorzone immers voor de komende decennia. In aansluiting op kansen en ontwikkelingen die zich voordoen, kiezen we voor een faciliterende in plaats van programmatische aanpak. De locaties Hanzebad en Ecodrome passen in de brede ontwikkelingsaanpak; het zijn geen afzonderlijke 'postzegel' plannen. De ontwikkeling aan de Westerlaan is mogelijk een aanjager voor meer dynamiek in de Spoorzone.

Aanpak leegstand

De leegstand van kantoren en winkels heeft een effect op de kwaliteit van de leefomgeving. Deze problematiek vraagt om vernieuwende oplossingen en is een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen. Om de leegstand van vastgoed aan te pakken, zetten we een leegstandsteam in. We doen een beroep op alle betrokken partners zoals eigenaren, ontwikkelaars, inwoners, corporaties en creatieve industrie om met een vernieuwende aanpak en buiten de gebaande paden transformatie van kantoren, bedrijventerreinen en winkels mogelijk te maken. We zien daarbij ook een rol weggelegd voor de creatieve industrie. Hergebruik van leegstaande panden als vervanging voor nieuwbouw stimuleren we.

Omgevingsvisie

We updaten de Structuurvisie tot een nieuwe Omgevingsvisie waarbij we aansluiten bij de nieuwe werkelijkheid en de nieuwe nota grondbeleid. De omgevingsvisie biedt kaders voor de evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de stad en nodigt uit tot initiatieven.

Architectuur

De cultuurhistorische waarden van Zwolle bepalen in hoge mate onze identiteit. Maar Zwolle heeft meer. We streven naar een balans in het samengaan van onze historische waarden met eigentijdse toekomstige ontwikkelingen. We hebben oog voor ons rijke verleden maar kijken ook vooruit. Daarbij benutten we kennis, expertise en ervaring vanuit de stad. Architectuur versterkt de Zwolse identiteit en draagt bij aan herkenbaarheid, leefbaarheid en uitstraling van de stad. We willen een levendig architectuurklimaat creëren waarbij profes-

sionals en inwoners de dragende kracht zijn. We organiseren vormen van overkoepelende architectonische supervisie bij beeldbepalende projecten in de stad.

Deltaprogramma

De gevolgen voor Zwolle van de landelijke beslissingen over het Deltaprogramma bieden kansen. Dan gaat het om de inpassing van maatregelen, allereerst voor de stedelijke veiligheid. We willen de inpassingen echter zo vormgeven dat deze ook een recreatieve waarde hebben. Dat doen we samen met diverse partners zoals Rijkswaterstaat, het waterschap, agrarisch en recreatief ondernemers en landschapsverenigingen. We maken de verbinding met natuurwaarden en benutten deze kansen volop in het belang van de stad en haar inwoners.

Wonen

Woonvoorraad

Zwolle is een mooie en aantrekkelijke stad om in te wonen; een passende woning, maar ook een levensloopbestendige woning moet voor iedereen bereikbaar zijn. We willen een grote variatie aan woningen beschikbaar hebben zodat we verschillende doelgroepen waaronder studenten kunnen binden aan de stad. Tegelijkertijd zijn we ons ook bewust van het tekort aan goedkopere woningen. Hierdoor ontstaat scheefwonen, worden de wachtlijsten langer en is er onvoldoende doorstroming vanuit de maatschappelijke opvang. Daarom willen we het aanbod van goedkopere woningen vergroten. Beschikbaarheid, betaalbaarheid en kwaliteit van wonen maken we samen met de corporaties tot topprioriteit. Het tekort aan sociale huurwoningen zoals dat in het rapport van Compagnen is becijferd pakken we deze raadsperiode aan. We zetten samen met de corporaties alles op alles om dit tekort terug te dringen. Daarbij kijken we naar benutting van binnenstedelijke locaties en naar de mogelijkheden voor transformatie van leegstaande panden.

Betaalbaarheid en kwaliteit, zowel bij nieuwbouw als bij de bestaande bouw, vraagt ook gezamenlijk optrekken van gemeente, woningbouwcorporaties én particuliere eigenaren. Iedereen heeft eigenaarschap in dit vraagstuk waarbij zeggenschap van bewoners belangrijk is. We spreken elkaar dan ook aan op prestaties en resultaten. Voor de betaalbaarheid is naast de huurhoogte, energiebesparing of zelf energie opwekken een goede stap om de woonlasten te verlagen en de uitstoot van schadelijke stoffen te beperken.

Nieuwe instrumenten

Vernieuwende concepten kunnen de woningmarkt weer in beweging krijgen. Variatie in aanbod, keuzevrijheid, duurzaamheid, levensloopbestendigheid; met diverse accenten binden we verschillende doelgroepen aan de stad. Waar de gemeente tot voor kort vaak samenwerkte met grote projectontwikkelaars, zien we ook bij de ruimtelijke ontwikkeling van de stad een beweging naar kleine projecten met de menselijke maat. Steeds vaker willen particulieren, al dan niet in een collectief, zelf een bouwinitiatief ontwikkelen. Bij die tendens willen we aansluiten. Dat betekent dat de gemeente in haar planvorming ruimte creëert voor collectief particulier opdrachtgeverschap. De organisatie moet kunnen inspelen op dergelijke initiatieven en een faciliterende rol innemen.

Stadshagen

Stadshagen blijft onze ontwikkellocatie. Kwaliteit en diversiteit en de maat van nu staan daarbij hoog in het vaandel. In de bestaande en nieuwe delen van de wijk wordt het beheer van de openbare ruimte eerder op orde gebracht. We doen dit in samenwerking met de inwoners van de wijk.

Regionale samenwerking

De woningmarkt is meer dan alleen een Zwolse aangelegenheid. De provincie is hierin bevoegd. Voor een evenwichtige woningmarkt is afstemming tussen gemeenten noodzakelijk, bijvoorbeeld over toewijzing. We zoeken dan ook nadrukkelijker dan voorheen afstemming met omliggende gemeenten.

Beheer & leefomgeving

Een prettige en schone leefomgeving begint bij jezelf. Inwoners, bedrijven, organisaties en gemeente: iedereen is verantwoordelijk en draagt zijn steentje bij. We stimuleren zelfbeheer vanuit de overtuiging dat dit ook bijdraagt aan participatie en verbindingen tussen mensen. Bezuinigingen in het beheer van de openbare ruimte zijn mogelijk maar niet zonder betrokkenheid van de mensen die er wonen. Zij hebben immers de meeste kennis van hun buurt en wijk. Praktische initiatieven van inwoners die enerzijds de openbare ruimte kwalitatief

mooier maken en anderzijds de structurele beheerslasten van de gemeente verminderen kunnen op ondersteuning rekenen.

Duurzaamheid

Wij staan voor een schone en groene stad. We stimuleren en sluiten zoveel mogelijk aan bij de initiatieven uit de samenleving. In Zwolle zijn veel inwoners actief in kleinschalige duurzame projecten in buurten en wijken. Met effect op het milieu én op werkgelegenheid, woonlastenvermindering en onderlinge verbondenheid. We zien synergie in de organisatie op buurtniveau van zorg en welzijn en duurzame initiatieven. Bijvoorbeeld door combinatie van vormen van dagbesteding en particulier beheer van de openbare ruimte. We zullen daartoe actief particuliere initiatieven opzoeken, faciliteren, stimuleren, ondersteunen. Zo helpen we in diverse vormen de ambassadeurs van de stad die zich inzetten voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Innovatie is daarbij een belangrijke motor.

De gemeente heeft al geïnvesteerd in verduurzaming van de eigen bedrijfsvoering, maar de totale opgave blijft fors en verbreding is noodzakelijk. Daarom stimuleren we initiatieven die fossiele energieverstopping tegengaan, zoals Blauwvingerenergie. Tal van bedrijven en organisaties in Zwolle maken innovatieve duurzame keuzes. Met hen treden we in contact en we bieden een platform voor uitwisseling en stimulans. Met als resultaat een toename van collectieve isolatieprojecten, ontwikkeling/aankoop van duurzame energie en gebruik van elektrisch vervoer. Langdurig braakliggende gronden krijgen zo mogelijk een tijdelijke invulling voor recreatie, cultuur, stadslandbouw, natuur of duurzame energieprojecten, waardoor de aantrekkelijkheid van de stad wordt vergroot. We voorkomen verspilling van waardevolle grondstoffen en belonen de inwoners op scheiding en hergebruik van afval. Gemeentelijk vastgoed, gronden en infrastructuur worden beter benut, o.a. door het stimuleren van een (particuliere) deeleconomie (dubbelgebruik, volkstuinten, auto's). De gemeente stimuleert Fairtrade en zet zich in voor het bereiken van de millenniumdoelen alsmede de post-2015-agenda.

Hoe willen we dit bereiken?

Ruimtelijke ontwikkeling

- Bij de ontwikkeling van de Spoorzone werken we samen met NS, Prorail, Provincie en de in de Spoorzone gevestigde bedrijven, organisaties en inwoners van Hanzeland. Het vastgestelde plan van aanpak is leidend. We bezien of de verbetering van de Westerlaan een creatieve aanjaagfunctie kan vervullen voor de ontwikkeling van het gebied.
- Samen met diverse partijen in de stad wordt het structuurplan aangepast tot een omgevingsvisie waarin duidelijkheid gegeven wordt over Stadshagen als uitbreidingslocatie en binnenstedelijke inbreidingsmogelijkheden. Op basis van de omgevingsvisie wordt dan definitieve besluitvorming over Stadsbroek en Dijklanden voorbereid.
- Eigenaren, ontwikkelaars, corporaties, creatieve industrie en overheid onderzoeken gezamenlijk in een 'leegstandsteam' de mogelijkheden voor de aanpak van leegstand en transformatie van leegstand naar andere functies zoals wonen.
- We starten een verkenning naar stedelijke herverkaveling nu wettelijk mogelijkheden hiervoor binnen handbereik komen gebaseerd op de voormalige ruilverkavelingswet.
- Op het gebied van monumentenzorg en archeologie zetten we onze expertise ook regionaal in. Voor financiering kijken we breed naar provinciale, landelijke en Europese subsidiemogelijkheden.
- We geven invulling aan onze architectuurambitie.

Wonen

- In deze collegeperiode wordt het tekort van 400 woningen in de sociale huursector aangepakt waarbij aandacht is voor levensloopbestendigheid als ook voor kleine en eenpersoons huishoudens. We maken daarover afrekenbare afspraken met de corporaties.
- We ontwikkelen diverse instrumenten om doorstroming op de woningmarkt te bevorderen. In dit licht evalueren we de starterslening.
- We zetten in op energiereductie in de sociale huursector als onderdeel van de opgave om de woonlasten te verlichten. Dit doen we samen met de woningbouwcorporaties en betrokken inwoners.
- We gaan het gesprek aan met de regiogemeenten over samenwerking op de woningmarkt.
- We onderzoeken welke accenten in de woningbouw noodzakelijk zijn om diverse doelgroepen aan de stad te binden.
- We versterken het eigenaarschap van huurders, corporaties en andere partijen om verbetering en verduurzaming

van het woningbezit te realiseren. De opgaven in de woonomgeving pakken we gezamenlijke en integraal op.

- Samen met het Concilium bezien we de doorontwikkeling van dit overlegorgaan in het licht van de maatschappelijke opgave waar we samen voor staan.
- In het kader van de woonlastenontwikkeling maken we met de corporaties afspraken over de betaalbaarheid van woningen
- De mogelijkheden voor (collectief) particulier opdrachtgeverschap worden vergroot inclusief goede begeleiding van initiatiefnemers.

Beheer en leefomgeving

- We ontwikkelen de prioritaire gebieden van Stadshagen, met oog voor de inzet van specifieke ontwikkelinstrumenten en voor het beheer. We onderzoeken in hoeverre bekostiging van het beheer via de grondexploitatie van Stadshagen gefinancierd kan worden.
- In het beheer van de openbare ruimte sluiten we aan bij initiatieven in buurten en wijken voor zelfbeheer. De kansen voor bezuinigingen geven we vorm in samenspraak met de bewoners en andere betrokken partijen zoals ROVA en WEZO en bouw- en groenondernemers.

Duurzame samenleving

- We stimuleren particuliere duurzaamheidsinitiatieven
- We zetten de uitvoering van het grondstoffenplan en omgekeerd inzamelen voort. We onderzoeken of de meeropbrengsten bij afvalscheiding ingezet kunnen worden door de betreffende wijk of buurt in hun leefomgeving.
- We zien dat bij innovatieve investeringen de rendementen vaak op een andere plek terecht komen dan waar de lasten gedragen zijn. We willen vernieuwende modellen verkennen om dergelijke belemmeringen tegen te gaan en financiële verevening mogelijk te maken. Samen met woningbouwcorporaties, bedrijven en regionale financiële instellingen verkennen we mogelijkheden om de lasten van grootschalige duurzaamheidsinvesteringen te dragen en de financiële voordelen gelijk in daling van huurlasten te kunnen vertalen.
- Specifiek voor onderwijsinstellingen gaan we onderzoeken of gevelisolatie een 'quick win' kan zijn.
- We zetten in op efficiënt accommodatiegebruik en stimuleren multigebruik. Voordat nieuwbouw aan de orde is, worden eerst de mogelijkheden voor gebruik van bestaande accommodaties benut.
- We versterken biodiversiteit in water- en natuurverbindingen.

Agenda voor een ondernemende stad

Zwolle is een economisch krachtige stad in een economisch sterk presterende regio. Hierdoor is Zwolle een aantrekkelijke stad voor startende en groeiende bedrijven. Maar de economische crisis heeft de stad niet ongemoeid gelaten. Inwoners hebben hun baan verloren, bedrijven zijn failliet gegaan. De Zwolse economie moet dynamiek en veerkracht houden. Daarom willen we blijven investeren in een goed economisch klimaat dat robuust en toekomstbestendig een basis geeft aan bedrijven, starters, zelfstandigen en organisaties. Hierdoor ontstaan nieuwe banen. Ondernemers hebben in dit klimaat ruimte voor ondernemerschap en groei. Inwoners hebben kansen hun talenten te ontplooiën.

Een sterk economisch klimaat is gebaat bij een goede aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt, blijvende optimale dienstverlening aan ondernemers en zelfstandigen, inzet op innovatie en creativiteit en voortzetting van regionale samenwerking. Wij blijven hierin investeren. We willen dat iedereen gelijke kansen heeft op de arbeidsmarkt. Discriminatie pakken we hard aan. In samenwerking met werkgevers en onderwijsinstellingen bundelen we de krachten tegen uitsluiting. Goede voorbeelden van Zwolse werkgevers staan daarin centraal. Voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat is goede bereikbaarheid essentieel. Niet alleen voor de auto. Ook de fietsvriendelijkheid van de stad en de hoogwaardige OV-verbindingen maken Zwolle goed toegankelijk voor iedereen.

Economie

Sterke stad

Wij zijn een economisch sterke stad, verbonden met de regio. Dat willen we de komende jaren blijven. Onze economische agenda bepalen en verdiepen we samen met ondernemers. Op deze manier sluiten we aan bij de onderwerpen die ondernemers belangrijk vinden. De innovatieve kracht van het Zwolse bedrijfsleven blijven we steunen, met focus op topsectoren. Daarbij hoort ook de creatieve sector, als innovatieve sector en verbinder van andere innovatieve sectoren. In de Economic Board verbinden we ondernemers en onderwijsinstellingen uit deze topsectoren en overheden op de economische agenda, ook in regionaal verband. Zo dragen we samen zorg voor de groei van en variatie in het aantal arbeidsplaatsen. Bij ruimte voor ondernemerschap hoort een overheid die meedenkt en faciliteert. Maar we vragen ook commitment van werkgevers. Met bestaande en nieuwe bedrijven maken we afspraken over werkgelegenheid, banen en werkervarings- en stageplaatsen, ook voor kwetsbare werkzoekenden. Bestendige afspraken, de vrijblijvendheid voorbij. Het regionaal sociaal akkoord voeren we uit samen met alle partners en verdiepen we zo nodig met extra ambities. Zo investeren we gezamenlijk in sterke economie met werkgelegenheid en participatie. Deze raadsperiode hebben we de ambitie om 1000 extra banen te creëren.

Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

Kennis is de motor van de economie. Jongeren die van school komen, moeten bij voorkeur gelijk aan het werk kunnen. Daarom is het noodzakelijk dat het onderwijs aansluit op de arbeidsmarkt, nu en in de toekomst. Zo kunnen bedrijven in-

vulling geven aan groei in hun sector en kunnen mensen duurzaam werken en wonen in Zwolle en zich verder ontplooiën. In de komende periode willen we in Zwolle als ondernemers, onderwijs en overheid vormgeven aan een Baankansenplan. Hierin wisselen bedrijven, onderwijsinstellingen en overheid eisen en wensen over opleidingsniveau uit. En stellen ze tegelijkertijd stageplaatsen beschikbaar zo mogelijk met baangarantie.

Jongeren ondersteunen we ook na hun studie in het blijvend investeren in kennis en ervaring, ook als een betaalde baan er niet direct in zit. Door samen te werken met ondernemers, maar ook door de inzet van maatschappelijke projecten. Jong en oud verbinden: vakmanschap is meesterschap! Voor jongeren tot 27 jaar zetten we hiermee stevig in op een sluitende aanpak.

We onderstrepen ook het belang van de aanwezigheid van creatieve kennis in de stad. We mobiliseren collectieve denkkracht door het onderwijs te verbinden met economische topsectoren. We blijven inzetten op meer waardering en aandacht voor vakmanschap door bijvoorbeeld de samenwerking met het centrum voor innovatief vakmanschap.

Accountmanagement

De kracht van de economie komt voort uit een goede balans tussen een krachtige groep starters en zp-ers, MKB en grote bedrijven. Juist zo ontstaat innovatieve en creatieve kracht. Ons succesvolle Zwolse accountmanagement zetten we in om een extra impuls te geven aan het MKB, starters en zelfstandigen.

Gerichte dienstverlening

De dienstverlening van de gemeente aan ondernemers en inwoners is van hoog niveau; vlotte afhandelingstermijnen, klantgericht, zoveel mogelijk digitaal en met passende regels. We streven ernaar bij de top van dienstverlenende gemeenten te horen.

Winkelsluitingstijden

In de afgelopen periode was er in Zwolle ruimte om op 12 zonen feestdagen af te wijken van de vastgestelde winkeltijden. Ook in de komende periode bieden we ruimte aan 12 koopdagen op zon- en feestdagen. We staan ervoor open om, in samenspraak met winkeliers, een kwalitatieve verbetering aan te brengen in de koopzondagen, bijvoorbeeld in de vorm van betere en meer eenduidige communicatie over de koopzondagen en betere onderlinge afstemming van detailhandel, horeca en culturele instellingen zowel lokaal als regionaal.

Ten aanzien van de supermarktopstellingen op zondag hanteren we in de komende periode het bestaande uitgangspunt van een supermarkt per 15.000 inwoners. Ook hier staan wij ervoor open om, in samenspraak met winkeliers, een kwalitatieve verbetering aan te brengen in eenduidige communicatie en in het verdeelsysteem voor de vergunningverlening.

Bereikbaarheid & mobiliteit

Bereikbaarheid

Dankzij grote infrastructurele ingrepen in het wegennet in en om de stad en de verbinding met de Hanzelijn is Zwolle goed bereikbaar. De infrastructurele ingrepen aan de westkant van de stad gaan van start en worden deze periode afgerond. Dat geldt nog niet voor de oostkant van de stad. Hiervoor starten we de planvorming. In deze raadsperiode ligt de nadruk op het beter benutten van de bestaande ruimte en systemen, vernieuwende vormen van openbaar vervoer en een evenwichtige parkeerbalans. We werken aan een verkeersveilige stad. Samen met scholen en wijken kijken we hoe verkeersveilig gedrag gestimuleerd en verbeterd kan worden.

Gedeeld ruimtegebruik

In 30-kilometerzones werken we aan gelijkwaardigheid in het verkeer. Langzaam en snel verkeer gaan de openbare verkeersruimte delen, zoals dat bijvoorbeeld bij fietsstraten al het geval is. De positie van fietser en voetganger wordt daardoor meer gelijkwaardig aan snel verkeer. De komende periode gaan we deze gedeelde openbare ruimte visie vaker beschouwen als keuzealternatief.

Betere OV-verbindingen

De provinciale bezuinigingen op het openbaar vervoer vragen slimme verbindingen in en rond de binnenstad en tussen de binnenstad en de omliggende wijken; een fijnmazig netwerk. De bereikbaarheid van Zwolle voor scholieren uit de regio is van groot belang en pakken we op met de onderwijsinstellingen. De komst van een voorstadhalte in Stadshagen is een

kans om de OV-ontsluiting van deze wijk verder te verbeteren en door te ontwikkelen.

Fietsklimaat

De titel Fietsstad van het Jaar is een kroon op onze ambitie op het gebied van het fietsverkeer. We blijven inzetten op het faciliteren en stimuleren van het gebruik van de fiets als een van de verkeersmodaliteiten. Goede innovatieve parkeervoorzieningen voor fietsen horen daarbij.

Beter benutten

Het autoverkeer vindt zijn weg in de stad met een gastvrij verwijsstelsel; dynamisch verkeersmanagement. Daarmee benutten we de beschikbare wegen en parkeerruimte optimaal. Beter benutten als uitgangspunt voor het hele mobiliteitsbeleid is de volgende stap. Met onze partners zoals bedrijven, ondernemers, onderwijs en organisaties willen we het Programma Beter Benutten verder vormgeven. Zo geven we een impuls aan onze gastvrije bereikbare stad. Het idee achter Beter Benutten kunnen we ook toepassen op andere vraagstukken. Met innovatieve vervoersconcepten, bijvoorbeeld voor het doelgroepenvervoer, sluiten we ook aan bij de OV-ambitie van de Provincie. Stadsdistributie kan op veel manieren worden vormgegeven. We benutten daarvoor expertise uit de stad en het land. We kijken of ervaringen met slimme en duurzame manieren van stadsdistributie toepasbaar zijn in Zwolle.

Parkeren

De parkeergarage aan het Katwolderplein biedt straks ruimte aan 500 auto's. Het Katwolderplein zorgt voor toevoeging van nieuwe parkeerplaatsen op basis van de parkeerbalans. Daarnaast blijft een parkeerlocatie aan de noordwestkant van de stad nodig. We bezinnen ons op een goede spreiding van de parkeerplaatsen over de stad. Pas dan nemen we een beslissing over de herontwikkeling van het Noordereiland.

Logistieke samenwerking

Als logistiek knooppunt voor de watergerelateerde bedrijvigheid en benutting van onze haven is de regionale ambitie zoals verwoord in de havenvisie met Kampen en Meppel leidend.

Hoe willen we dit bereiken?

Economie

- Met werkgevers en onderwijsinstellingen stellen we een baankansenplan op. De gemeente zorgt voor 500 stageplaatsen in de komende vier jaar binnen de gemeentelijke organisatie op alle opleidingsniveaus.
- Wij spreken de ambitie uit om samen met werkgevers in de stad in vier jaar 1000 extra banen te creëren.
- Het college organiseert tenminste twee keer per jaar een "Dragons Den" waarin studenten hun visie geven op een bestuurlijk vraagstuk.
- In de aanpak van jeugdwerkloosheid vragen we onderwijs en werkgevers naar de oplossingen zoals leerling-meester-gezel samenwerking.

- Via herschikking maken we ruimte voor accountmanagement voor het MKB.

Bereikbaarheid en mobiliteit

- De opgave voor de bereikbaarheid van de oostkant van de binnenringonderzoeken we samen met de provincie.
- Met de provincie, onderwijsinstellingen, organisaties en ondernemers gaan we in gesprek over een fijnmazig OV met speciale aandacht voor het scholierenvervoer en een beroep op de provinciale compensatiemiddelen.
- We doen onderzoek naar de openbaar vervoersontsluiting Stadshagen in relatie tot de voorstadhalte Kamperlijn.
- We actualiseren de parkeerbalans en het parkeerfonds.

Agenda voor een levendige stad

In Zwolle is veel te beleven. Een historische binnenstad, aantrekkelijke winkels, culturele voorzieningen, een stad omringd door groen en omgeven met water. Zwolle laat zich steeds meer zien aan haar eigen inwoners, mensen uit de regio en uit de rest van Nederland. En zelfs ver daarbuiten! Zwolle heeft voor elk wat wils. Dat willen we versterken. Met ondernemers, instellingen en onze inwoners bouwen we aan een gastvriendelijke, uitnodigende stad. Gastvrijheid, kwaliteit, verrassend aanbod en bereikbaarheid zijn daarbij kernbegrippen.

Binnenstad

We zijn en blijven een gastvrije binnenstad en laten ons inspireren door de hoge kwaliteit van een aantal 'smaakmakers' in de stad. Een binnenstad, die behoort tot de top van de meest gastvrije binnensteden. Met een attractief (bijvoorbeeld door flora en water) en verrassend verblijfsklimaat, waar ook de cultuurhistorie van Zwolle zichtbaar wordt gemaakt. We durven te experimenteren met als doel een speelse binnenstad waar mensen zich verwonderen. Daarbij gaan we speels om met de buitenruimte. Dat kan zich bijvoorbeeld uiten in verrassende manieren om de looproutes van en naar de binnenstad te versterken. Of om de toegankelijkheid, ook van openbare voorzieningen op creatieve manieren te verbeteren.

In en dichtbij de binnenstad is veel economische en culturele dynamiek aanwezig. Dit heeft grote aantrekkingskracht op nieuwe innovatieve en creatieve bedrijven, startende ondernemers en culturele instellingen. Daarvoor willen we ruimte bieden. Functiemenging en het meewerken aan bestemmingswijzigingen maakt de binnenstad voor verschillende doelgroepen aantrekkelijk. We staan open voor initiatieven, groot en klein, die de binnenstad verrijken, zoals de plannen voor de Grote Kerk. We sluiten aan bij de diverse initiatieven van ondernemers in de verschillende pleinen en straten die gericht zijn op het aantrekkelijk maken van het winkel- en verblijfsgebied. Daarbij binden we de strijd aan tegen leegstand door deze raadsperiode de inzet op de vermindering van leegstand te continueren. We zetten innovatieve instrumenten in met mogelijkheden voor pop-up stores, tijdelijke expositieruimte en in overleg met vastgoedeigenaren passende tijdelijke invullingen.

Een levendige binnenstad is ook een binnenstad waar gewoond wordt. Waar mogelijk werken we mee aan verandering van de bestemming van gebouwen naar een woonbestemming. Meer flexibiliteit in bestemming waarbij we zoveel mogelijk aansluiten bij de ontwikkelingen in een gebied. We staan open voor experimenten met de partners in de stad. Met de Zwolse 8 continueren we de inzet om de binnenstad meer te betrekken bij de studie- en onderwijsactiviteiten.

Zo zorgen we voor een uitnodigende, dynamische en sprankelende binnenstad, een plek voor verrassing en verwondering, een economisch en cultureel sterk gebied.

Cultuur en evenementen

Niet alleen in de binnenstad maar in heel Zwolle zorgt cultuur voor levendigheid. Iedereen moet kunnen genieten van kunst

en cultuur. Door cultuur kunnen mensen elkaar ontmoeten, meedoen en het biedt mogelijkheden voor ontplooiing. Het onderscheidt ons ook van andere steden.

Onze cultuurvisie brengen we bij de tijd door het opstellen van een eigentijdse cultuuragenda. Dat doen we niet alleen. We dagen alle betrokken partijen en inwoners uit om deze agenda samen vorm te geven. Meer diversiteit, ruimte voor vernieuwing en experimenten, verbindingen met andere beleidsterreinen en onze rijke cultuurhistorie zijn daarbij sleutelwoorden. De grote culturele instellingen in de stad zijn mede-dragers van de identiteit van Zwolle. Door meer onderlinge samenwerking kunnen zij Zwolle nog beter op de kaart zetten.

De verankering van cultuureducatie op scholen is niet alleen belangrijk voor onze toekomst, maar brengt cultuur ook dichtbij de belevingswereld van kinderen. We blijven daarom inzetten op cultuureducatie. De betrokkenheid van de pedagogische en kunstzinnige opleidingen in de stad bij de verdere vormgeving van cultuureducatie juichen wij toe.

De rol van bibliotheken verandert. We kiezen voor vestiging van de centrale bibliotheek als moderne ontmoetings- en informatieplek aan de rand van de binnenstad in het GGD-gebouw aan de Zeven Alleetjes. Daarbij zetten we extra in op de verbinding met de binnenstad door bijvoorbeeld de looproutes.

Bij een levendige stad hoort ook diversiteit in evenementen en festivals. De druk op het evenementenbudget willen we met de festival- en evenementenorganisatoren oppakken. Samen met hen bevorderen we verdere doorontwikkeling. Daarbij kijken we of de profilering van Zwolse festivals en evenementen via één kalender tot betere promotie kan leiden. Ook onderzoeken we of en hoe het verdienvermogen van culturele activiteiten en evenementen verhoogd kan worden. We vragen hen hiervoor met eigen voorstellen te komen.

Natuur en water

Het buitengebied, de groene stadsranden en het vele water in en rondom de stad: we blijven inzetten op recreatie en behoud en versterking van onze natuur. In de stad willen we meer stadsnatuur, zoals natuurspeelplekken en het waarborgen van biodiversiteit onder andere door betere verbindingen tussen natuur en water. We verkennen of in de IJsseldelta naast de inzet voor waterveiligheid, recreatieve arrangementen rondom waterbeleving ontwikkeld kunnen worden, zoals dat ook aan de Vecht gebeurt.

Stadsmarketing

De veelzijdigheid van Zwolle wordt steeds bekender maar kan nog meer verteld worden. We nodigen daarom alle partners in de stad uit zoals ondernemers, creatieve sector, culturele organisaties om gezamenlijk de marketing van de stad te ver-

nieuwen. Zwolle heeft zoveel te bieden, ook voor de regio en het land. Dat verhaal vertelt zichzelf, maar moet ook verteld blijven worden. Stadsmarketing draagt bij aan de verbeelding in allerlei vormen van het unieke karakter en gevoel van deze stad. Belangrijk daarbij is ook goede toegankelijkheid van de toeristische informatie.

Hoe willen we dit bereiken?

Binnenstad

- We stellen samen met de ondernemers en organisaties in de binnenstad een agenda op om vorm te geven een gastvrije binnenstad. Daar zullen de volgende onderwerpen in ieder geval een plek krijgen:
 - Ondersteunen van kleinschalige initiatieven, op plein en straatniveau, ook om de binnenstad speelser te maken
 - Binnenstad schoon, heel en veilig
 - Vergroten van de cultuurhistorische waarde
 - Verkennen van de leegstands aanpak onder meer door herverkaveling
 - Onderzoeken van innovatieve en creatieve bereikbaarheidsarrangementen onderzoeken zoals shop & drop
 - Onderzoek naar de gastvrijheidservaring van bezoekers aan de binnenstad
- Samen met ondernemers en vastgoedeigenaren onderzoeken we de inzet van innovatieve instrumenten om de leegstand in de binnenstad aan te pakken. Dit is onderdeel van het eerder genoemde leegstandsteam.
- We maken bestemmingswijzigingen mogelijk in aansluiting op de ontwikkelingen in een gebied.

- Met de "Zwolse 8" en de studentenverenigingen continueren we de inzet voor versterking van het studentenklimaat in de (binnen)stad.

Cultuur en evenementen

- We nodigen alle Zwollenaren uit met ondernemers en de creatieve sector om samen een cultuuragenda op te stellen.
- Het Stedelijk Museum Zwolle heeft cultuurhistorie als kernkwaliteit. We onderzoeken samen met betrokken culturele instellingen hoe in effectieve onderlinge samenwerking een flexibele organisatie vormgegeven kan worden om de cultuurhistorische waarde van Zwolle optimaal zichtbaar te laten zijn.
- We onderzoeken met cultuurmakers en evenementenorganisatoren hoe het verdienvermogen van culturele evenementen versterkt kan worden.
- We dagen ondernemers, instellingen en de creatieve sector uit om gezamenlijk een wervende promotiecampagne voor Zwolle te ontwikkelen. Betere ontsluiting van herkenbare toeristische informatiepunten maakt daar deel van uit.

Financiën

Het dieptepunt van de crisis lijkt voorbij. Dat is goed nieuws voor onze inwoners en voor de bedrijven en ondernemers in Zwolle en de regio. Dat goede nieuws zien we nog niet weerspiegeld in onze financiën. Overheidsfinanciën volgen de reële economische ontwikkelingen met enige vertraging. Dat hangt samen met de trap-op-trap-af systematiek van het gemeentefonds. In deze raadsperiode voeren we een behoedzaam en solide financieel beleid. Initiatieven die bijdragen aan de ontwikkeling van de stad, willen we financieel kunnen steunen uit het Stadsontwikkelfonds. Voor de forse bezuinigingsopgave van € 14,2 miljoen stellen we hier de kaders. Besluiten nemen we bij de begroting 2015 en bij de Perspectiefnota 2016-2018.

Stadsontwikkelfonds

De grondtoon van dit akkoord is de uitnodiging aan de samenleving om de stad op een toekomstbestendige manier te ontwikkelen. Dat maken we zichtbaar met het programma "Initiatiefrijke Zwolle/Dienstbare Overheid". Financieel maken we het mogelijk met het Stadsontwikkelfonds. Het fonds kan een incidentele financiële bijdrage leveren aan grote en kleine initiatieven die samen de stad tot bloei brengen. Daarmee creëren we een hefboom voor investeringen van onze partners.

Het fonds blijft daarmee, net als in de vorige periode, gericht op het mogelijk maken van initiatieven van inwoners, ondernemers, bedrijven en mede-overheden die een bijdrage leveren aan de sociale, economische en/of fysieke ontwikkeling van de stad. Uit het fonds worden uitsluitend incidentele bijdragen verstrekt. Binnen het Stadsfonds is op dit moment € 4,7 miljoen beschikbaar. De voeding van het fonds bezien we jaarlijks bij de Perspectiefnota.

Wij geven opdracht tot een onderzoek waarin we de in dit akkoord gewenste stimulering op het terrein van participatie, duurzaamheid en binnenstad binnen het Stadsontwikkelfonds kunnen inpassen. Het fonds is gericht op grote en kleine initiatieven. Voor kleinschalige initiatieven willen we de mogelijkheid onderzoeken om een deel van het fonds daarvoor te verbijzonderen.

Binnen het onderzoek vragen wij een nadere uitwerking van structurele lasten, waaronder personele inzet, die met Participatie (ideeënmakelaar) en Binnenstad (programmamanagement) gemoeid zijn. Deze lasten vallen niet binnen het Stadsontwikkelfonds, maar worden door herschikking binnen de bestaande begroting gevonden, danwel via nieuw beleid opgevoerd bij het eerstvolgende moment in de beleidscyclus.

Financieel beleid

Ons financieel beleid is behoedzaam en solide. Bij het sluiten van dit akkoord hebben we ons gebaseerd op het financiële perspectief zoals opgenomen in het Overdrachtdossier Financiën¹ en het aan de raad gepresenteerde financiële

perspectief Sociaal Domein van respectievelijk maart en april jongstleden. Bij elkaar genomen laten beide forse tekorten zien, die werkelijkheid worden als we niet ingrijpen. In het licht van deze wetenschap, claimen we geen structurele ruimte voor nieuw beleid.

Snel opeenvolgende veranderingen in de samenleving vragen een financieel beleid dat alert kan reageren. Daarom maken we geen financiële blauwdruk voor de komende periode, maar stellen we uitgangspunten vast. Die uitgangspunten zijn:

- Bij de Perspectiefnota stellen we een sluitende meerjarenraming vast.
- de begroting 2015 is sluitend. In het voorjaar van 2015 stellen we het bezuinigingsprogramma en daarmee een sluitende meerjarenraming vast;
- bij uitgaven zorgen we voor financiële dekking;
- structurele uitgaven dekken we met structurele middelen;
- tarieven zijn in principe kostendekkend;
- we breken niet af wat we later tegen hoge meerkosten moeten opbouwen;
- beleidsintensivering dienen in eerste instantie binnen de bestaande kaders gevonden te worden;
- investeringen worden integraal afgewogen bij de PPN, wij hebben een Stadsontwikkelfonds waarin we gedurende het jaar flexibel kunnen meebewegen met initiatieven in de stad waarvoor een incidentele gemeentelijke financiële bijdrage noodzakelijk is;
- subsidies zijn gericht op het bereiken van maatschappelijke effecten;
- financiële meevallers zetten we in voor a. het versterken van de financiële positie van de gemeente en b. voor investeringen in de stad;
- mutaties in doeluitkeringen worden in principe een op een vertaald in een aanpassing van het programmabudget en tegelijkertijd zijn wij verantwoordelijk en aanspreekbaar op het door ons gevoerde beleid en staat het resultaat voor onze inwoners voorop.

Het financiële perspectief laat een tekort van € 8,5 miljoen in 2018 zien. Vanaf 1 januari 2015 zijn wij verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet op de Jeugdzorg, de wet Maat-

¹ Ten opzichte van het overdrachtdossier is in de gepresenteerde cijfers rekening gehouden met de herijking van het Gemeentefonds wat leidt tot een structureel voordeel van € 400.000 vanaf 2016.

schappelijke Ondersteuning en de Participatiewet. Bij het schrijven van het coalitieakkoord zijn de Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 nog niet vastgesteld door de 1e kamer en moet de meicirculaire 2014 met de definitieve budgetten 2015 voor de drie decentralisaties nog verschijnen.

De vorige raad heeft besloten tot het instellen van een "Buffer Sociaal Domein". Deze buffer bouwt op van € 2,5 miljoen in 2015 tot € 5 miljoen in 2016 en verder. Deze op te bouwen buffer wordt gerealiseerd uit de opbrengst van (eerder besloten) bezuinigingen. De buffer heeft als doel om ongewenste maatschappelijke effecten in Zwolle, die het gevolg zijn van de decentralisatie van rijkstaken, op te vangen. Over de inzet van de buffer wordt besloten als duidelijk is wat de maatschappelijke effecten zijn van de invoering van deze taken. De buffer is niet bedoeld voor innovatie.

Geactualiseerde uitkomsten meerjarenraming 2015-2018 incl. sociaal domein				
(bedragen x € 1 mln.)	2015	2016	2017	2018
Structureel				
Reguliere begroting:				
Actuele uitkomsten (incl. buffer sociaal domein)	2,1	-3,6	-6,2	-8,5
Risicoposten ¹	pm	pm	pm	pm
Stand reguliere begroting per 16-5-2014	2,1	-3,6	-6,2	-8,5
Sociaal domein (3 D's):				
Voorlopige berekening sociaal domein dd 22-4-14	-13	-16	-18	-19
Af: besparingsmogelijkheden ²	7	10	12	13
Af: compensatie rijk (recent akkoord)	1,3	1,1	0,3	0,3
Saldo resultaat (afgerond)	-4,7	-4,9	-5,7	-5,7
Totaal	-2,6	-8,5	-11,9	-14,2
Te bezuinigen:				
Maatregelen 2015		2	2	2
aanvullende incidentele middelen	2,6			
Zoekgebied Sociaal Domein		3	6	6
Bezuinigingsprogramma PPN 2016-2019		3,5	3,9	6,2

¹ De manier waarop de provincie Overijssel met de waardering van de NIEGG omgaat formuleren we als risico binnen de financiële meerjarenraming totdat we helderheid hebben omtrent het standpunt van GS. De wethouders Financiën en Vastgoed bereiden een gesprek met GS over dit onderwerp voor.

Rentepercentage kan van invloed zijn op de genoemde cijfers

² De besparingen worden inzichtelijk gemaakt in de uitvoeringsprogramma's.

Bij het schrijven van dit akkoord zijn we uitgegaan van een tekort op de uitvoering van de taken binnen de decentralisatiedossiers ad € -18,7 miljoen per 2018 bij ongewijzigd beleid. Met structurele ombuigingen verwachten wij het tekort met € 13 miljoen te verkleinen. De ombuigingen doen zich voor binnen het Regionaal Transitiearrangement Jeugdzorg, Nieuwe zorgarrangementen binnen de sociale wijkteams, dagbesteding en participatie en re-integratie. De transitie binnen het Sociaal Domein is er een van ongekennde omvang met een forse impact op onze stad. Wij hechten eraan om dit in een raadsbrede setting te verkennen en te besluiten.

Bezuinigingen

Wij hebben de bundel "Bouwstenen voor Bezuinigingen" geanalyseerd. We zien mogelijkheden om bezuinigingen versneld in te voeren. Daarom willen we bij de begroting 2015 concrete bezuinigingen vaststellen die zo mogelijk al per 2015 effect sorteren. We denken aan een omvang van € 2 miljoen.

Daarnaast geven we opdracht tot het opstellen van een samenhangend Bezuinigingsprogramma in samenspraak met de stad op basis van de bundel "Bouwstenen". De totale omvang van deze bundel is zoekgebied voor de bezuinigingen, met uitzondering van het armoedebeleid. Op het armoedebeleid bezuinigen we niet, tenzij het gaat om efficiencymaatregelen of het verstrekken van tweedehands goederen door de gemeente in het kader van het verstrekkingenbeleid. Bij armoede zetten we vooral in op het voorkomen van armoede. Bezuinigingsvoorstellen in het Sociaal Domein benaderen we zorgvuldig en in samenhang met de decentralisatie-transitie.

In aanvulling op de in de bundel beschreven scenario's geven we drie aanvullende opdrachten:

- a. Wij willen verkennen wat de mogelijkheden zijn om de andere manier van werken binnen het Sociaal Domein te vertalen in een bezuiniging op de organisatie met ingang van 2018.
- b. We stellen een visie op het Verdienvermogen van de Stad en de gemeentelijke organisatie op.
- c. We starten samen met de partijen die hierbij betrokken zijn, een onderzoek naar de woonlasten. Bij de woonlastenbepaling redeneren we vanuit het perspectief van de klant. De totale woonlasten stijgen niet met een hoger percentage dan de inflatie. Daarnaast hebben de inwoners van Zwolle een belangrijke rol in de scheiding van afval en het hergebruik. Wij onderscheiden de afvalstoffenheffing, de rioolbelasting en zuiveringsheffing en de onroerend zaakbelasting. Dat onderzoek geven we de volgende kaders mee:
 - we stimuleren vernieuwende aanpakken en ideeën met betrekking tot de afvalverwerking en rioolzuivering die leiden tot lagere kosten en dus lagere heffingen;
 - die vernieuwende ideeën zijn toekomstbestendig; duurzaam;
 - in het onderzoek betrekken we de autonome ontwikkeling van de opbrengst van de ozb;
 - we spreken af dat de totale woonlasten niet stijgen met een hoger percentage dan de inflatie;
 - binnen de woonlasten zijn afval, riool en onroerend bezit/gebruik communicerende vaten. De heffingen/belastingen die hiermee samenhangen zijn daarmee ook communicerende vaten. De daling van één van de delen mag niet leiden tot een sprongsgewijze stijging van één van de andere delen. Uit het onderzoek volgt een maximum stijgingspercentage.